

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **D. O.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2012, č. j. MV-33722-8/SO-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 9. 2014, č. j. 10 A 115/2012 – 48, o vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci,

t a k t o :

Soudkyně Nejvyššího správního soudu Mgr. Jana Brothánková je **vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Azs 254/2014.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Praha, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti stěžovatele o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu.

[2] Po předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu dne 16. 10. 2014 je tato vedena pod sp. zn. 6 Azs 254/2014 a dle rozvrhu práce je k jejímu projednání a rozhodnutí určen senát ve složení: Mgr. Jana Brothánková, prof. JUDr. Petr Průcha, CSc., a JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.

[3] Soudkyně Nejvyššího správního soudu Mgr. Jana Brothánková, jako soudkyně zpravodajka, oznámila, že by mohly vzniknout pochybnosti o její nepodjatosti, respektive o vnitřní nezávislosti soudních instancí, jak uvedla ve svém vyjádření ze dne 4. 11. 2014. Dodala, že v daném případě podal stěžovatel žalobu u městského soudu, kde byla dle rozvrhu práce přidělena k rozhodnutí senátu, jemuž v té době předsedala. Byla určena i jako soudkyně zpravodajka v této věci. Od počátku tak činila procesní úkony, rozhodovala i o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě a podílela se tak na projednávání věci. V době vyhlášení rozsudku již působila u Nejvyššího správního soudu, proto se na konečném rozhodnutí přímo nepodílela.

[4] Věc spočívající v rozhodnutí o vyloučení soudce Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodnutí věci byla předsedou soudu předložena k rozhodnutí jinému senátu zdejšího soudu, který při jejím posouzení vycházel z následujících úvah.

[5] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[6] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné úvodem připomenout, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Tento postup je v souladu s ústavní zásadou, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod); přípustnou výjimkou z této zásady je pouze vyloučení soudce ze zákonem stanovených důvodů. Tyto výjimky nejsou s uvedenou zásadou v rozporu, naopak akcentují další klíčový ústavní princip, princip nestrannosti soudců.

[7] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě.

[8] K významu těchto dvou hledisek podjatosti při rozhodování o tom, zda je soudce vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci, se vyjádřil Ústavní soud v některých svých nálezech, například v nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, publikovaném jako N 98/23 SbNU 11 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>): „*subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být.*“ V rozhodovací činnosti při hodnocení podjatosti soudců je nutno aplikovat tzv. „test dvojí nestrannosti“, z něhož mimo jiné vyplývá, že „*nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o níž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojmávaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širše, tedy i z hlediska objektivního, které sleduje existenci*

dostatečných záruk, aby bylo možno vyloučit jakoukoli legitimní pochybnost.“ Pro zhodnocení toho, zda je skutečně nezbytné soudce z projednání a rozhodnutí věci vyloučit, je relevantní především objektivní úvaha, zda s ohledem na okolnosti toho konkrétního případu lze mít za to, že by soudce podjatý být mohl.

[9] V posuzovaném případě je pochybnost o podjatosti Mgr. Jany Brothánkové založena na tom, že se podílela na projednávání věci v předchozím soudním řízení. Dle ustálené judikatury zdejšího soudu (například srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS, a usnesení ze dne 6. 1. 2005, č. j. Nao 56/2004 - 54, publ. pod č. 545/2005 Sb. NSS) může být překážkou, která je důvodem podjatosti soudce pro podíl na předchozím soudním řízení, pouze skutečnost, že soudce rozhodoval na jiném stupni soudní hierarchie o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení). Nejvyšší správní soud má za to, že pro vyloučení soudce z důvodu podílu na projednávání věci v předchozím soudním řízení musí být splněna podmínka významnějšího rozsahu procesního působení soudce v tomto řízení, i když nemusí jít přímo o rozhodování ve věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 - 54). Bylo tedy nutno zjistit, v jakém rozsahu se Mgr. Jana Brothánková podílela na projednávání věci v řízení před městským soudem.

[10] Z předloženého soudního spisu městského soudu vyplynulo, že Mgr. Jana Brothánková jako soudkyně zpravodajka a zároveň předsedkyně rozhodujícího senátu činila potřebné procesní kroky směřující k rozhodnutí věci a podílela se na rozhodnutí o přiznání odkladného účinku žalobě. Před samotným meritorním rozhodnutím ve věci se stala soudkyní Nejvyššího správního soudu. V rámci své činnosti na městském soudě se tedy podílela na zajištění splnění podmínek pro projednání a rozhodnutí věci a zejména na rozhodnutí, kterým byl žalobě přiznán odkladný účinek, kdy se musela zabývat i věcnou stránkou případu, aby byla schopná správně a spravedlivě rozhodnout. Lze tedy konstatovat, zejména vzhledem k rozhodování o odkladném účinku žaloby, že Mgr. Jana Brothánková získala v předchozím soudním řízení takovou vědomost o věci, jež „*vyvolává pochybnost o vnitřní nezávislosti soudních instancí, o legalitě aplikovaných poznatků a ve svých důsledcích i pochybnost o soudcově nestrannosti.*“ (srov. již zmiňované usnesení Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. Nao 13/2004). Přestože se tedy nepodílela na závěrečném rozhodnutí ve věci, má zdejší soud v souladu se stávající judikaturou za to, že její podíl na projednávání věci před městským soudem byl natolik zásadní, že mohl způsobit její podjatost ve vztahu k předmětné věci.

[11] Devátý senát Nejvyššího správního soudu vzhledem k výše uvedenému shledal, že vyvstaly objektivní pochybnosti, které zavadávají důvod pochybovat o nepodjatosti soudkyně Mgr. Jany Brothánkové. Dal tak za pravdu jejím subjektivním pochybnostem. Je proto s přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 6 Azs 254/2014.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu